

Nazwa projektu Projekt ustawy o wykonywaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Janusz Cichoń – Sekretarz Stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Mariusz Każuch – z-ca dyrektora Departamentu Polityki Podatkowej tel. 694-3876, e-mail: Mariusz.Kazuch @mf.gov.pl	Data sporządzenia 14 kwietnia 2015 r. Źródło: Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA Nr w wykazie prac: UD192
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W 2010 r. w Stanach Zjednoczonych została przyjęta ustawa o ujawnianiu informacji o rachunkach zagranicznych dla celów podatkowych (FATCA). Nakłada ona na zagraniczne instytucje finansowe obowiązek zawierania z amerykańską administracją podatkową (IRS) umów o przekazywaniu informacji o rachunkach finansowych amerykańskich rezydentów. W przypadku odmowy zawarcia porozumienia z IRS przewidziano dla instytucji finansowych sankcję, w postaci opodatkowania dochodów uzyskiwanych ze źródeł w USA, podatkiem w wysokości 30%.

Mając na uwadze, iż podpisanie takich porozumień przez polskie instytucje finansowe bezpośrednio z IRS byłoby niezgodne z prawem w zakresie m.in. ochrony danych osobowych, tajemnicy bankowej, a także pełnienia w określonych sytuacjach funkcji płatnika amerykańskiego podatku, przekazywanie informacji wymaganych FATCA uregulowano na poziomie umowy międzynarodowej w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA, zawartej pomiędzy Polską a USA (umowa FATCA).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest podjęcie inicjatywy legislacyjnej dotyczącej wprowadzenia nowych regulacji, umożliwiających wykonywanie umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA (dalej: umowa FATCA).

Projektowane przepisy mają na celu wprowadzenie w przepisach krajowych podstawy prawnej do nałożenia obowiązków na instytucje finansowe, dotyczących zbierania, przetwarzania i przekazywania w odpowiednich terminach przez nie informacji do krajowej administracji podatkowej, które wymagane są na podstawie umowy FATCA). Zakres zmian obejmuje również odpowiednie dostosowanie przepisów ustawy – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.).

W efekcie instytucje finansowe uzyskają upoważnienie do dokonywania identyfikacji rachunków amerykańskich rezydentów podatkowych oraz przekazania do krajowej administracji podatkowej informacji o ich właścicielach oraz dochodach i saldach związanych z tymi rachunkami. Polska administracja podatkowa, dzięki pozyskaniu danych z instytucji finansowych, będzie mogła wypełnić zobowiązanie do przekazania pozyskanych danych do USA, zgodnie z umową FATCA. Tym samym wymagane przez FATCA informacje o amerykańskich rezydentach podatkowych będą zbierane przez polskie instytucje finansowe, przekazywane do krajowej administracji podatkowej, a następnie wymieniane w sposób automatyczny z USA na podstawie obowiązującej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. Wdrożenie tej procedury wymaga zmian na poziomie prawa krajowego, w celu nałożenia określonych obowiązków na podmioty prywatne (instytucje finansowe).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Na bazie uzgodnień prowadzonych pomiędzy Stanami Zjednoczonymi, a grupą państw UE (Francją, Wielką Brytanią, Włochami, Hiszpanią i Niemcami) z udziałem Komisji Europejskiej wprowadzono rozwiązanie umożliwiające instytucjom

finansowym przekazywanie informacji do państw trzecich, bez naruszenia przepisów Unii Europejskiej dotyczących ochrony danych osobowych.

Efektom tych porozumień były dwa Modele porozumień międzyrządowych (IGA): Model I IGA z zasadą wzajemności w przekazywaniu informacji i Model II IGA bez tej zasady wzajemności, w oparciu o które poszczególne państwa indywidualnie zawierają porozumienia ze stroną amerykańską. Wszystkie państwa UE podjęły działania w celu zawarcia umowy. Na dzień 4 lutego 2015 r. porozumienia FATCA podpisały 23 państwa członkowskie UE (w tym Polska) oraz 31 innych państw, nienależących do EU.

Problem ochrony danych oraz tajemnicy bankowej dotyczy każdego z państw UE, w związku z tym wszystkie państwa podjęły działania zmierzające do usunięcia problemu legalności zbierania i przekazywania informacji do amerykańskich organów skarbowych. W zależności od obowiązującego systemu prawnego państwa muszą indywidualnie wprowadzić zmiany pozwalające na wykonywanie tych umów.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Banki	609	KNF	Projekt oddziałuje na wskazane podmioty poprzez nałożenie obowiązków związanych z pozyskiwaniem i przekazywaniem do administracji podatkowej informacji o rachunkach finansowych posiadanych przez amerykańskich rezydentów podatkowych.
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	58	KNF	
Zakłady ubezpieczeń	31	KNF	
Domy maklerskie	55	KNF	
Ministerstwo Finansów			Projekt oddziałuje na wskazany podmiot poprzez nałożenie na polskie instytucje finansowe obowiązku przekazywania informacji o rachunkach finansowych posiadanych przez amerykańskich rezydentów podatkowych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.
Organy podatkowe			Projekt oddziałuje na wszystkie organy podatkowe, w tym wskazane przez MF jako właściwe do realizacji konkretnych zadań, poprzez nałożenie obowiązków związanych z realizacją zobowiązań wynikających umowy FATCA przez stronę polską.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został poddany konsultacjom publicznym z takimi podmiotami i organizacjami jak: Business Centre Club, Forum Związków Zawodowych, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Izbę Domów Maklerskich, Izbę Zarządzających Funduszami i Aktywami, Konfederacja Lewiatan, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Krajowa Izba Gospodarcza, Krajowa Rada Doradców Podatkowych, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Konfederacja Lewiatan, Polska Rada Biznesu, Polską Izbę Ubezpieczeń, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Stowarzyszenie Kupców i Przedsiębiorców Polskich Razem, Trójstronna Komisja ds. Społeczno-Gospodarczych, Związek Banków Polskich, Związek Rzemiosła Polskiego.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiły następujące podmioty: Związek Banków Polskich, Izba Domów Maklerskich, Polska Izba Ubezpieczeń, Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami, Kasa Krajowa, Pracodawcy RP, Konfederacja Lewiatan.

Uwagi co do zasady dotyczyły kwestii merytorycznych.

Partnerzy publiczni krytycznie odnieśli się m.in. do konieczności zamykania rachunków otwartych w okresie od dnia 1 lipca 2014 do dnia wejścia w życie przedmiotowej ustawy w sytuacji braku pozyskania przez instytucję odpowiedniego oświadczenia posiadacza rachunku oraz odwołania się do regulacji (definicji) określonych w umowie FATCA. Partnerzy publiczni postulowali m.in. wprowadzenie możliwości zlecenia przez instytucje finansowe podmiotom trzecim (outsourcing) czynności w zakresie wykonywania obowiązków wynikających z umowy FATCA, usunięcie sankcji z Kodeksu karnego skarbowego za złożenie nieprawdziwych informacji, wskazanie podmiotów nieraportujących oraz rachunków niepodlegających raportowaniu (na podstawie Załącznika II umowy FATCA), wydłużenie terminu do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli amerykańskich rachunków raportowanych oraz wydłużenie terminu wejścia w życie ustawy. Ponadto partnerzy publiczni wskazali m.in. na ryzyko naruszenia tajemnicy zawodowej w związku z realizacją obowiązków w zakresie identyfikacji rachunków oraz podczas kontroli.

Część uwag uwzględniono. Odstąpiono od propozycji zamykania rachunków (otwartych w okresie od dnia 1 lipca 2014 do dnia wejścia w życie przedmiotowej ustawy). W zamian zaproponowano procedurę mającą na celu identyfikację rachunków, w której środkiem wymuszającym złożenie oświadczenia będzie w ostateczności zablokowanie rachunku (do momentu uzyskania przez instytucję finansową odpowiedniego oświadczenia lub informacji). Ponadto uzupełniono projektowane przepisy o rozwiązania, które wzmacniają ochronę tajemnicy zawodowej (nie tylko bankowej) w związku z realizacją obowiązków określonych w projektowanych przepisach. Uwzględniono również propozycję dot. wydłużenia terminu do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli amerykańskich rachunków raportowanych. Pozostałe, ww. uwagi/postulaty, nie zostały uwzględnione.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wszystkie prace techniczne związane z przygotowaniem rozwiązań informatycznych obsługujących wymianę informacji finansowych pomiędzy polską i amerykańską administracją podatkową są realizowane w ramach Programu e-Podatki. W ramach podpisanej 1 lutego 2013 r. umowy na „Budowę, wdrożenie i utrzymanie systemu e-Podatki zostanie wbudowany system w/w informacji. Wartość umowy współfinansowana przez UE w ramach 7 osi Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka to 232 mln zł. Na obecnym etapie zespół techniczny analizuje dostępną architekturę teleinformatyczną pod kątem możliwości jej wykorzystania dla potrzeb przedmiotowego systemu.											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	Banki Zakłady ubezpieczeń Domy maklerskie Fundusze inwestycyjne	0,6 – 20 0,12-5 1,95 0,1-0,85						
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Większość oszacowanych przez instytucje finansowe kosztów przypada na rok wejścia w życie regulacji. Jest to związane z dostosowaniem się instytucji finansowych do zbierania, przetwarzania i przysyłania informacji. Korzyścią dla instytucji finansowych jest brak utraty dochodów na skutek potrącenia 30% podatku u źródła, co miałyby miejsce w przypadku niezawarcia umowy międzyrządowej. Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń: 1.Dane Związku Banków Polskich z dnia 8 lipca 2014 r. otrzymane od 14 banków, 4 zakładów ubezpieczeń, Izby Domów Maklerskich (średnia z 21 członków) oraz 3 funduszy inwestycyjnych. 2.Dane Departamentu Administracji Podatkowej Ministerstwa Finansów							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie
wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli
zgodności).

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

X zwiększenie liczby dokumentów
X zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich
elektronizacji.

X tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

Komentarz:

Wprowadzony przez Umowę FATCA obowiązek zbierania i przetwarzania informacji nie był wykonywany dotychczas. Jest on nową procedurą nałożoną na instytucje finansowe, wykonywaną poprzez wprowadzenie projektowanych zmian w Ordynacji podatkowej.

9. Wpływ na rynek pracy

Nie dotyczy

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ inne:

☐ demografia
☐ mienie państwowe

☐ informatyzacja
☐ zdrowie

Omówienie wpływu

Nie dotyczy

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby pierwsze raportowanie amerykańskich rachunków przez polskie instytucje finansowe odbyło się do dnia 31 sierpnia 2015 r., zatem przepisy umożliwiające tym instytucjom wywiązywanie się z obowiązków nałożonych przez Umowę powinny wejść w życie do końca lipca 2015 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Procedura weryfikacji prawidłowości działania instytucji finansowych zaangażowanych w proces wymiany informacji przewidziana jest w Umowie. Zatem, biorąc pod uwagę cel projektowanej ustawy, ewaluacja efektów projektu będzie dotyczyła funkcjonowania w praktyce wprowadzonych rozwiązań prawnych. Będzie to możliwe w oparciu o sygnały napływające od administracji podatkowej lub instytucji finansowych. Ze względu na specyfikę projektu nie jest możliwe określenie mierników służących ewaluacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Pismo Związku Banków Polskich z dnia 16 lipca 2014 r. Konsekwencje ekonomiczne, prawne i na poziomie Unii Europejskiej związane z niepodpisaniem przez Polskę międzyrządowego porozumienia IGA wraz z szacunkowymi skutkami finansowymi przyjęcia IGA.